

Projekt: Škola pro udržitelný život – posilování kompetencí pedagogů pro výuku průřezových témat projektovou metodou, CZ.1.07/1.3.41/01.0045

Případová studie Zahradní jezírko

Název organizace: Základní škola Dambořice, okres Hodonín, příspěvková organizace

Adresa organizace: Farní 466, 696 35 Dambořice

Jméno zhotovitele: Mgr. Hana Hanáková, Mgr. Karel Malík

Místo a datum zhotovení případové studie: Dambořice 14. 5. 2014

Struktura případové studie

- 1) Představení realizátora (typ školy, velikost, popř. specializace školy)

Základní škola v Dambořicích je vesnická škola s více jak stoletou tradicí. Poskytuje základní vzdělávání dětem ve věku od šesti do patnácti let.

Počet žáků se pohybuje mezi 150 – 170 žáky .

Pedagogický sbor tvoří vedení školy (ředitelka a její zástupce), pět učitelů 1. stupně, pět učitelů 2. stupně, dvě vychovatelky školní družiny. Škola zaměstnává rovněž asistentku k integrovaným žákům.

Rádi bychom touto cestou začali sbírat zkušenosti s projekty ekologické výchovy. Naší první zkušeností byl projekt programu Extra třída v lošském roce, na který jsme letos navázali prací na dvou podpořených projektech současně. Mimo tyto je škola zapojena do programů Rodiče vítání, Recyklohraní, Evvoluce, EU Peníze školám.

Vstupní posouzení udržitelného rozvoje místa – vytváření Vize a plánu UR

Uveďte a popište:

- 2) Jaký byl stav obce či okolí školy na počátku procesu plánování (se zaměřením na udržitelný rozvoj)?

Obec Dambořice má přibližně 1 360 obyvatel, leží v severozápadní části okresu Hodonín a je stejně vzdálena od Brna, Kyjova i Hodonína. S prvními dvěma městy je spojena pravidelnou integrovanou dopravou.

Vybavenost obce je na vysoké úrovni. Nachází se zde mateřská i základní škola, zdravotní středisko (lékař, dětský lékař, zubař), veterinární lékař, římskokatolický kostel i modlitebna českobratrské církve evangelické včetně hřbitovů, farní úřady obou církví, obecní úřad, pošta, kulturní dům, restaurační zařízení, restaurace s penzionem, obchody s potravinami, smíšeným zbožím i oblečením, fotbalové a víceúčelové hřiště, dětská hřiště, kompletní vodofikace, plynofikace, kanalizace a čistička odpadních vod, kabelová televize, obecní rozhlas.

V obci působí několik spolků, které zajišťují sportovní i kulturní vyžití.

V katastru obce se nachází největší ložiska ropy a zemního plynu České republiky, která poskytují pracovní příležitosti pro občany a zajišťují finance pro obec nad rámec běžného rozpočtu obcí stejné velikosti. V obci působí několik firem a živnostníků.

V blízkosti obce leží přírodní park Ždánický les, v obci se rozšiřují místa se zelení.

- 3) Která témata a problémy jste v místě vytipovali a představte sestavenou banku projektů, kterými se dají zmíněné problémy řešit

Abychom rozšířili místa se zelení, můžeme s pomocí žáků a obce upravit prostor před školou, který by mohl být využíván k výuce i k relaxaci nejen našich žáků.

O čistotu obce se starají pracovníci obce, žáci by mohli pomoci s úklidem a péčí o zeleň a to při výuce předmětu Člověk a svět práce nebo na Den Země. Žáci si budou více vážit práce jiných a nebudou ničit své okolí.

Smogovou situaci v obci bychom mohli řešit pomocí osvěty a pořádáním přednášek ve spolupráci s obcí.

Abychom podpořili místní firmy, rádi bychom využívali více jejich služeb při realizaci projektů a do školní kuchyně bychom kupovali potraviny od místních chovatelů a zemědělců.

Při řešení dopravní situace v obci mohou žáci pomoci hledáním nebezpečných míst, která ohrožují jejich zdraví při cestě do školy. Žáci monitorují tato místa a své poznatky předají zástupcům obce.

- název/téma,

Přírodní učebna

- cíl,

Vytvořit v prostoru před školou přírodní učebnu.

- stručná anotace,

Přírodní učebna rozšíří možnosti výuky, nabídne další možnost relaxace nejen žákům, ale i občanům a vyřeší problém s nevyužitým prostorem před školou.

- *potenciální partneři a jejich možný podíl*

obec Dambořice - hlavní investor, místní firmy - subdodavatelské práce pro zhotovitele

- *název/téma,*

Zahradní jezírko

- *cíl,*

Vytvořit zahradní jezírko vhodné pro výuku i relaxaci.

- *stručná anotace,*

Projekt rozšíří výuku o další biotop, který nám v okolí školy chyběl. Vytvoříme další místo pro relaxaci.

- *potenciální partneři a jejich možný podíl*

Obec poskytne finanční podporu a své pracovníky, místní firmy provedou některé práce

- *název/téma,*

Místní potraviny do školní jídelny

- *cíl,*

Zvýšit podíl místních potravin ve školní jídelně.

- *stručná anotace,*

Rádi bychom oslovili místní pěstitele a chovatele, aby přiblížili žákům svoji práci. Rozšířili bychom nákup potravin do školní jídelny od místních zemědělců.

- *potenciální partneři a jejich možný podíl*

Místní zemědělci – představení jejich práce

- *název/téma,*

Moje cesta do školy

- *cíl,*

S pomocí žáků zmonitorovat nebezpečná místa obce.

- *stručná anotace,*

Žáci se za pomoci tohoto projektu naučí monitorovat nebezpečná místa v obci. Zjištěné informace předají zástupcům obce a diskutují s nimi o možném řešení.

- potenciální partneři a jejich možný podíl

Zástupci obce – diskuze o nebezpečných místech

- název/téma,

Ptáci jižní Moravy

- cíl,

Přiblížit žákům i spoluobčanům ptactvo žijící kolem nás.

- stručná anotace,

Za pomoci putovní výstavy a přednášky přiblížíme žákům i občanům druhy ptactva kolem nás. Vytvoříme krmítka a budky pro ptáky žijící v blízkosti školy.

- potenciální partneři a jejich možný podíl

4) Který projekt jste vybrali k realizaci a proč

- název projektu

Zahradní jezírko

- proč byl vybrán tento konkrétní projekt z “banky projektů”

Rádi bychom upravili prostor před školou a získali nový biotop pro výuku. Občanům obce vznikne místo pro relaxaci a cíl jejich vycházek.

- kým byl projekt vybrán

Žáky a učiteli po konzultaci s vedením obce.

- jakým procesem byl vybrán

Diskuzí s žáky, učiteli a zástupci obce.

5) Jak probíhala spolupráce s partnery na posouzení stavu obce a bance projektů (koho jste oslovili a jak, kdo se podílel a jak, druh akcí, počet akcí...)

Žáci se zúčastnili dvou výukových programů, kde pomocí různých metod a forem práce přemýšleli o záporech a kladech obce Dambořice. Sestavili anketu obsahující 4 otázky. Na Dnu

otevřených dveří a ve spolcích, které navštěvují, poprosili občany o její vyplnění. Anketa byla zpracována a vyhodnocena.

Většina dotázaných se na odpovědích shodla. Obec Dambořice byla hodnocena jako dostatečně vybavená službami, kulturním a sportovním vyžitím. Mezi nedostatky patří podle dotázaných nevyhovující otevírací doba na České poště, neupravené a nevyužité některé prostory obce, špatné rozptylové podmínky v zimě, některá dopravně nebezpečná místa, chybějící cyklostezka.

Realizace konkrétního opatření ke zlepšení místa

Uveďte a popište:

6) Čeho bylo dosaženo v rámci projektu (co bylo, co vzniklo...)

V rámci projektu jsme vytvořili zahradní jezírko a také upravili celý nevyužívaný prostor před školou. Projekt zahradního jezírka nám pomohl k získání financí a ke spolupráci s obcí na úpravě.

Obec získá nový biotop. Mnohé živočišné druhy, které jsou ve volné přírodě vytlačovány, mohou v zahradním jezírku najít nový životní prostor.

7) Jak byly naplněny původní představy, případně proč nebyly naplněny v plném rozsahu

Naším cílem bylo zapojit co nejvíce žáků školy do realizace projektu. Během přípravy i samotné realizace byly rozvíjeny všechny klíčové kompetence žáka. Škola se zapojila ještě více do života obce a získala další biotop k výuce.

Do realizace projektu jsme se snažili zapojit co nejvíce firem sídlících v Dambořicích a také pracovníky obce (výkopové práce, osazení vodních rostlin pod dohledem odborníka, realizace vodovodního a elektrického napojení čerpadla jezírka na školní budovu).

Nejvíce budou zahradní jezírko využívat žáci při výuce, jako praktickou ukázkou života ve stojatých vodách. Pro občany vzniklo místo k relaxaci. Pro obecní úřad se stane jedním z reprezentativních míst v obci – společně s nově upraveným okolím.

Myslíme si, že původní představy byly naplněny.

8) Jak jste zapojili žáky do realizace projektu (co žáci dělali pro projekt)

Projekt směřoval k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, rozvoji jejich dovedností a znalostí.

Žáci se zúčastnili výukového programu *Cesta vody vodovody, výtvarné soutěže „Co žije pod vodou?“*, žáci 9. ročníku prezentovali projekt návštěvníkům *Dne otevřených dveří*.

Na *Den Vody* proběhla projektová výuka na téma *Voda*, žáci 9. ročníku připravili projektový den pro žáky 1. a 5. ročníku. Druhý stupeň navštívil čističku odpadních vod v *Dambořicích*.

Žáci se také podíleli na realizaci zahradního jezírka a nejen na něm, pomáhali s úpravou celého nového prostoru (rozvoz a úprava pískového lože pro trávník, osazení rostlin a kameniva v okolí jezírka, zavlažování). Práce žáky bavila a doufáme, že se naučili i něco nového.

- 9) Jak jste využili projekt ve výuce (návaznost žákovských činností na učivo, využití ve vztahu k ŠVP...)

Vzdělávací cíle projektu: porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí, utváření dovedností, zapojování se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí. Seznámení se s pracovním postupem a realizací dlouhodobé činnosti.

Projekt se dotkl všech témat oblastí ŠVP ZŠ Dambořice včetně průřezových oblastí. Nejvíce zasáhl do oblastí byly Člověk a příroda, Člověk a jeho svět, Člověk a svět práce, Environmentální výchova, Osobní a sociální výchova, Mediální výchova.

- 10) Jak probíhala spolupráce s partnery na realizaci projektu (koho jste oslovili a jak, kdo se podílel a jak, druh a počet akcí, pomoc sponzorů...)

S projektem byl seznámen zřizovatel školy, který rozšířil realizaci na celý prostor před školou a také další úpravu uhradil.

Do realizace zahradního jezírka se zapojili místní firmy (dovoz materiálu, výkopové práce, poklad izolační a jezírkové folie) a také pracovníci obce. Nad jednotlivými kroky realizace dohlížel zahradní architekt a vybraný zhotovitel celého areálu.

Dne 18. června budou všichni partneři pozváni na slavnostní otevření.

- 11) Jak jste o projektu informovali komunitu a veřejnost

O našem projektu se veřejnost dozvěděla z našich stránek, na Dnu otevřených dveří, v Obecním zpravodaji.

Mnoho občanů chodí na pravidelné vycházky a sledují, co nového jsme vytvořili.

O úpravách také informovala Česká televize ve Zprávách z regionu. Další informace budeme poskytovat na slavnostním otevření.

12) Časový harmonogram zrealizovaného projektu

Srpen

- *Vypsáno výběrové řízení na celkového dodavatele řešení úpravy pozemku před školou (požadavek zřizovatele – OÚ Dambořice).*

Září

- *Podepsána smlouva o provedení terénních a stavebních prací. Stavební firma byla seznámena s projektem Zahradní jezírko.*
- *S firmou byl dohodnut postup a termíny realizace jezírka v pozměněném itineráři, důvodem časových změn byl zásah jezírka do přístupové cesty na stavenišť (dovoz materiálu, terénní úpravy).*
- *Pracovníci obce přesadili na nová místa v obci stromy bránící úpravě pozemku.*
- *Zajištěn výukový program Cesta vody vodovody.*

Říjen

- *Vzhledem k nutnosti řešení elektrického vedení k budoucímu jezírku začaly práce až začátkem měsíce října.*
- *Přesunut projektový den Ptáci žijící u vody. Důvodem je změna termínu výstavy Ptáci jižní Moravy organizátorem na měsíc květen.*

Listopad

- *Vyhlášena výtvarná soutěž „Co žije pod vodou?“.*
- *Vytvořena informační tabule k projektu Zahradního jezírka a prezentována na Dni otevřených dveří 30. 11. 2013.*
- *Konzultace s firmou Truhlářství Michal Večeřa Násedlovice a zadání výroby mola.*

Leden 2014:

- *Proběhla v jednotlivých třídách projektová výuka na téma Voda.*
- *Žáky 9. ročníku byly vytvořeny jednoduché pracovní listy s využitím zahradního jezírka a okolí.*

Únor 2014:

- *Ve škole proběhl výukový program Cesta vody vodovody, zúčastnili se ho žáci 3. - 9. ročníku, program byl lektorován Rezekvítkem.*
- *Příprava Dne Země s žáky 9. ročníku.*

Březen 2014:

- *Zajištění návštěvy čistírky odpadních vod v Dambořicích.*
- *Výběr vhodných rostlin k osázení jezírka s architektkou Ing. Veronikou Hukovou.*

Duben 2014:

- *Den Země – žáci 9. ročníku připravili dopolední program o vodě pro 1. a 5. ročník.*

Květen 2014:

- *Nákup, dovoz rostlin.*
- *Nebyl realizován projektový den Ptáci žijící u vody. Důvodem je změna termínu výstavy Ptáci jižní Moravy organizátorem na měsíc září. Projektový den bude dodatečně realizován v příštím školním roce.*
- *Osázení jezírka rostlinami.*
- *Instalace mola a laviček.*

Červen 2014

- *Příprava slavnostního otevření.*
- *Návštěva čistírky odpadních vod v obci (II. stupeň).*
- *18. 6. Slavnostní otevření a vyhodnocení výtvarné soutěže Co žije pod vodou?*

13) Rozpočet zrealizovaného projektu

Název položky rozpočtu	Celkem	Požadováno
Terénní práce a modelace	4 000	4 000
Izolační geotextilie, jezírková fólie	5 000	5 000
Kameny výplň – kačírek	5 000	5 000

Solitérní kameny	3 000	3 000
Přesun kameniva	2 000	2 000
Oběhové čerpadlo a filtrace	10 000	10 000
Rostliny	7 000	7 000
Příslušenství pro vodní rostliny	3 000	3 000
Dřevěné molo	25 000	0
Odměna za práci na projektu	5 000	5 000
CELKEM	69 000	44 000

14) Co projekt svým uskutečněním do budoucna umožní, jaký budou mít výstupy přínos pro

- naplňování potřeb komunity
- životní prostředí
- školu

Obec získá nový biotop. Mnohé živočišné druhy, které jsou ve volné přírodě vytlačovány, mohou v zahradním jezírku najít nový životní prostor.

Nejvíce budou zahradní jezírko využívat žáci při výuce, jako praktickou ukázkou života ve stojatých vodách.

Pro občany vzniklo místo k relaxaci. Pro obecní úřad se stane jedním z reprezentativních míst v obci – společně s nově upraveným okolím.

14) Jak ovlivnil projekt vztahy uvnitř školy, vztah školy s komunitou a veřejností a vztahy v komunitě

Většina učitelů a provozních zaměstnanců se aktivně zapojila do projektu. Velmi dobrá byla spolupráce se zřizovatelem a jejich zaměstnanci. Veřejnost kladně hodnotila úpravu prostoru před školou.

15) Jaké aktivity budou navazovat na ukončený projekt

O jezírko se budou starat žáci školy v rámci předmětu Člověk a svět práce, s pomocí pracovníků školy a obce.

V nově otevřeném areálu bude probíhat výuka nejen přírodovědných předmětů. Učitelé i žáci mohou využít ke studiu prostoru venkovní učebny se stinnou pergolou, geopark, bylinkové zahrádky, volně rostoucích byliny i dřeviny, hmyzí domky, motýlí záhon a také zahradní jezírko s biotopem stojatých vod. K jednotlivým částem venkovní učebny vzniknou informační popisky a pracovní listy.

Celý prostor se stane také místem relaxace, setkávání občanů. Společně s farní zahradou, přírodním amfiteátrům s pódiem, dětským a víceúčelovým hřištěm vytvoří vzdělávací, sportovní, kulturní a především relaxační zónu v obci pro širokou veřejnost.